మోడీ లాక్‌డౌన్‌లు

వలస కార్మికుల వెతలు

ఎస్. వెంకట్రావు

PSBH

ప్రజాశక్తి ఇ-బుక్

ప్రచురణ

PSBH

ప్రజాశక్తి బుక్‌హౌస్
27-1-54, కారల్‌మార్క్స్ రోడ్, గవర్నర్‌పేట,
విజయవాడ -2, ఫోన్ : 0866 -2577533

ప్రథమ ముద్రణ : 2020

బ్రాంచీలు
విజయనగరం, విశాఖపట్నం, కాకినాడ, ఏలూరు, విజయవాడ,
గుంటూరు, ఒంగోలు, నెల్లూరు, తిరుపతి, కర్నూలు, అనంతపురం

ముద్రణ
ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్, విజయవాడ
website : www.psbh.in
prajasaktipublishinghouse@gmail.com

మోడీ లాక్‌డౌన్‌లు
వలస కార్మికుల వెతలు

ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోడీ విధించిన లాక్‌డౌన్ దేశమంతటా అమలవుతున్న వేళ వేలాది మంది వలస కార్మికులు రహదారులు, రైల్వే లైన్లు పట్టుకుని వందలు, వేల కిలో మీటర్ల దూరంలో ఉన్న స్వగ్రామాలకు నడుచుకుంటూ వెళుతున్న దృశ్యాలు మానవత్వమున్న ప్రతి మనిషినీ కలచివేశాయి. ఢిల్లీ, ముంబయి, చెన్నయ్, బెంగళూరు, హైదరాబాద్ వంటి మహానగరాల్లోనే కాక పనుల కోసం వెళ్లి వివిధ ప్రాంతాల్లో చిక్కుకు పోయిన వలస కార్మికులు పిల్లాజెల్లల్తో సామానులు పట్టుకుని కాలినడకన, కొందరు సైకిళ్లపైనా స్వగ్రామాలకు పయనమయ్యారు. అలా వెళుతున్న వందలాది మంది మార్గ మధ్యంలో ఆకలి చావుల బారిన పడ్డారు. అనేక మంది రోడ్డు ప్రమాదాల్లో చనిపోయారు. ఇంకొందరు వేసవి కాలం ఎండ తట్టుకోలేక వడదెబ్బకు మృతి చెందారు. మార్చి 24న ప్రధాన మంత్రి లాక్‌డౌన్ ప్రకటించిన తరువాత మే 18 వరకు కేవలం రోడ్డు ప్రమాదాల్లోనే 159 మంది వరకు వలస కూలీలు చనిపోయారని, 630 మంది గాయపడ్డారని సేవ్ లైఫ్ ఫౌండేషన్ అనే స్వచ్ఛంద సంస్థ తెలిపింది.

మే 8న మహారాష్ట్రలోని ఔరంగాబాద్ జిల్లాలో 16 మంది వలస కార్మికులు రైలు కింద పడి చనిపోయారు. వాళ్లంతా మధ్యప్రదేశ్‌లోని తమ స్వగ్రామాలకు వెళ్లడానికి స్పెషల్ ట్రైన్‌ను అందుకునేందుకు జల్నా నుండి భుస్వాల్ వెళుతున్నారు. లాక్‌డౌన్ సందర్భంగా రైళ్లు తిరగడం లేదనే ఉద్దేశంతో పట్టాలపై పడుకున్న వారిపై నుండి గూడ్సు రైలు వెళ్లి ప్రాణాలు తీసింది. రైలు పట్టాలపై ప్రయాణిస్తే త్రోవ తప్పకుండా గమ్యాన్ని చేరుకోవచ్చునని వారు ఆ ప్రయాణం ఎంచుకున్నారు.

మే 14న మధ్య ప్రదేశ్‌లోని గుణ పట్టణం వద్ద వలస కార్మికులతో వెళుతున్న ట్రక్కు బస్సును గుద్దుకోవడంతో 8 మంది కార్మికులు మరణించారు, 55 మందికి గాయాలైనాయి. బాధితులంతా ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోని ఉన్నావో, రాయ్‌బరేలి జిల్లాలకు చెందిన వారు. మే 16న ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోని అవురాయ వద్ద వలస కార్మికులు

ప్రయాణిస్తున్న ట్రక్కు మరో వాహనాన్ని ఢీ కొట్టడంతో 24 మంది కార్మికులు మరణించారు, 37 మంది గాయపడ్డారు. మే 19న బీహార్‌లోని భగల్‌పూర్ జిల్లాలో వలస కార్మికులను తీసుకు వెళుతున్న ట్రక్కు తిరగబడి 9 మంది మరణించారు. ఈ కార్మికులంతా ఆరు రోజుల క్రితం కొల్‌కొతాలో బయలుదేరి తమ స్వగ్రామాలకు వెళుతున్నారు. మార్గ మధ్యంలో ఎక్కడో ట్రక్కు ఎక్కారు.

ఢిల్లీ నుండి యూపీలోని స్వగ్రామాలకు వేల కిలో మీటర్లు రోడ్లపై నడుచుకుంటూ వెళుతున్న వలస కార్మికులు

పై ఘటనలన్నీ పత్రికల్లోనూ, మీడియాలోనూ వచ్చిన నివేదికలను బట్టి తెలిసినవే. మీడియాలో రాకుండా ఇంకా ఎన్ని రోడ్డు ప్రమాద మరణాలు సంభవించాయో చెప్పలేం.

రోడ్డు ప్రమాదాలు కాకుండా ఆకలితో, గుండెపోటుతో, వడదెబ్బతగిలి అనేక మంది మరణించారు. మహరాష్ట్ర నుండి ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోని హార్డోయ్ జిల్లాలోని స్వగ్రామానికి కాలి నడకన ప్రయాణిస్తూ విక్రమ్ అనే 60 ఏళ్ల వలస కార్మికుడు మే 17 ఆకలితో చనిపోయాడని అధికారులు తెలిపారు. మూడు రోజుల క్రితం ప్రయాణం ప్రారంభించినప్పుడు భోజనం చేసిన విక్రమ్ తరువాత భోజనం చేయలేదని ఆయన తోటి సహచరులు చెప్పారు.

తెలంగాణలో మిరప పొలాల్లో పనిచేసేందుకు చత్తీస్‌గఢ్ నుంచి వలస వచ్చిన కూలీలు లాక్‌డౌన్ కారణంగా ఉపాధి కరువై, తల దాచుకోవడానికి గూడు కూడా లేక స్వస్థలాలకు కాలినడకన తిరిగి పయనమయ్యారు. వీరిలో పన్నెండేళ్ల బాలిక జమాలో మక్డమ్ మార్గ మధ్యంలోనే తనువు చాలించింది. తిండీతిప్పలు లేక నీరసించిన ఆమె జీవన యానానికి మృత్యువు ఈ విధంగా ముగింపు పలికింది.

ఢిల్లీలో ఒక వలస కార్మికుడు తన దగ్గర ఉన్న సెల్ ఫోన్‌ను 2,500 రూపాయలకు అమ్మగా వచ్చిన డబ్బును తన భార్యకు ఇచ్చి అనంతరం ఉరి వేసుకుని చనిపోయాడు.

ఇటువంటి వార్తలు కొన్ని స్థానిక మీడియాలో వచ్చినా ప్రధానంగా జాతీయ మీడియా వీటి గురించి పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. వలస కార్మికుల వెతలు ప్రభుత్వాలకే కాకండా, మీడియాకు కూడా పట్టలేదు. ఒక అంచానా ప్రకారం కరోనా వైరస్ వ్యాధి

తమ స్వగ్రామాలకు పంపాలని కోరుతూ ముంబయి రైల్వే స్టేషన్‌కు కరోనా ప్రమాదాన్ని కూడా లెక్కచేయకుండా వేలాదిగా చేరుకున్న వలస కార్మికులు. పోలీసులు లాఠీచార్జి చేసి వారిని చెదరగొట్టారు.

సంక్రమించిన తరువాత కనీసం 189 మంది కార్మికులు తమ స్వగ్రామాలకు తిరిగి వెళుతూ ఆకలితో, నీరసంతో, వడదెబ్బ తగిలి, కొందరు ఆత్మహత్య చేసుకుని చనిపోయారు. వలస కార్మికుల ఈ దుస్థితికి కారణమేమిటి?

మోడీ ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యం వల్లే వలసకార్మికులకు ఈ దుస్థితి

మోడీ ప్రభుత్వం లాక్‌డౌన్ ప్రకటించే ముందు వలస కార్మికుల గురించి, వారి ఆహారం, నివాసం, భద్రత మొదలైన అంశాల గురించి అస్సలు పట్టించుకోకపోవడం వల్లనే వారికీ దుస్థితి వచ్చింది.

నిజానికి లాక్‌డౌన్ విధించే ముందే కేంద్ర ప్రభుత్వం వీరి గురించి ఆలోచించాల్సింది. సమయం లేదనడానికి కరోనా వైరస్ అకస్మాత్తుగా వచ్చింది కూడా కాదు. జనవరి 30వ తేదీన మన దేశంలో మొదటి కరోనా వైరస్ కేసు కేరళలో బయటపడింది. అప్పటి నుండి దేశంలో కరోనా కేసులు క్రమంగా పెరుగుతూ వచ్చాయి. ఈ కాలంలో, దాదాపు రెండు మాసాల పాటు కళ్లు మూసుకున్న కేంద్ర ప్రభుత్వం మార్చి 23న జనతా కర్ఫ్యూ విధించింది. వెనువెంటనే మార్చి 25 నుండి 21 రోజులు లాక్‌డౌన్ విధిస్తున్నట్లు నాలుగు గంటల ముందు అకస్మాత్తుగా ప్రకటించింది. తరువాత దాన్ని నెలల తరబడి పొడిగించుకుంటూ వచ్చింది. ఇంత సుదీర్ఘ కాలం బయటకు వెళ్లకుండా తట్టుకోగల వనరులు ధనికులు, ఎగువ మధ్యతరగతి ప్రజల వద్ద ఉండొచ్చు. కానీ అసంఘటిత కార్మికులు, ముఖ్యంగా వలస కార్మికులు

రోడ్డు మార్గంలో పోలీసులు అనుమతించకపోవడంతో రైలు పట్టాలపై ప్రయాణం సాగిస్తున్న వలస కార్మికులు

రోజువారీ లేక వారం బట్వాడాల మీద ఆధారపడే వారి పరిస్థితి ఏమిటి అనే విషయం ప్రభుత్వం పట్టించుకోకపోవడం వల్లనే దేశంలో వలస కార్మికల సమస్య ఇంత పెద్ద ఎత్తున వచ్చింది.

ప్రధాని మోడీ లాక్‌డౌన్ ప్రకటించిన వెంటనే వేలాది మంది వలస కార్మికులు ఆహారం, భద్రత కోసం స్వంత గ్రామాలకు వెళ్లడానికి దొరికిన వాహనాలను పట్టుకోడానికి ప్రయత్నించారు. ఢిల్లీలో వేల సంఖ్యలో బస్‌స్టాండుకు పరుగులు తీశారు. వారిని అడ్డుకోవాలని పోలీసులకు ఆదేశాలు వచ్చాయి. రోడ్ల మీద నడవకుండా ఎక్కడికక్కడ పోలీసులు వారిని అడ్డుకున్నారు. దాంతో వారు స్వగ్రామాలకు నడిచి వెళ్లడం ప్రారంభించారు. కొందరు సైకిళ్లపై పయనమయ్యారు. లాక్‌డౌన్ సందర్భంగా ఢిల్లీ, ముంబయి, హైదరాబాద్ వంటి నగరాల నుండి ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద తిరుగు వలసలు ప్రారంభమైనాయి. జాతీయ రహదారులన్నీ నడిచి వెళుతున్న వలస కార్మికులతో నిండిపోయాయి. జాతీయ రహదారులపై పోలీసులు అడ్డుకుంటే అడ్డదారుల్లోనూ, రైలు పట్టాలపైనా ప్రయాణాలు సాగించారు.

ఇంత మంది వలస కార్మికులున్నారా అని సామాన్య ప్రజలు ఆశ్చర్యానికి గురయ్యేంతగా ఈ తిరుగు వలసలు జరిగాయి. కానీ దేశంలో ప్రభుత్వ పెద్దలకు మాత్రం ఈ విషయం తెలియందేమీ కాదు. "మన దేశంలో వలస కార్మికుల సంఖ్యా వివరాలు లాక్‌డౌన్ విధించే టప్పటికే బహిరంగంగానే అందుబాటులో ఉన్నాయి" అని ఢిల్లీలోని జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన ప్రొఫెసర్ సంతోష్ మెహ్రోత్రా చెప్పారు. ప్రభుత్వ అంచనాల ప్రకారమే 12.5 కోట్ల మంది వలస కార్మికులు పెద్ద నగరా ల్లోనూ, పట్టణాల్లోనూ ఉన్నారు. వీరిలో రాష్ట్రాలు దాటి వచ్చిన వారు

న్నారు, అదే రాష్ట్రంలో ఇతర జిల్లాలకు వలస వెళ్లిన వారున్నారు. అంతర్రాష్ట్ర వలస కార్మికులు 7 కోట్లకు పైన ఉంటారని అంచనా. వీరంతా యూపి, బీహార్, బెంగాల్, ఒడిషా వంటి రాష్ట్రాల్లోని గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి పొట్ట గడవడానికి పనులకోసం వలస వచ్చిన వారు. మన రాష్ట్రంలోని ఉత్తరాంధ్ర, ప్రకాశం, అనంతపురం వంటి వెనుకబడిన జిల్లాలనుండి పెద్ద ఎత్తున ఇతర రాష్ట్రాలకు, రాష్ట్రంలోనే ఇతర ప్రాంతాలకు వలసలు వెళుతున్నారు.

మే 16న యుపి లోని అవురాయ వద్ద రోడ్డు ప్రమాదంలో మరణించిన వలస కార్మికుల మృత దేహాలను తీస్తున్న పోలీసులు. ఈ ప్రమాదంలో 24 మంది మరణించారు, 37 మంది గాయపడ్డారు.

నిజానికి 2011 జనాభా లేక్కల ప్రకారం దేశంలో ప్రజల్లో 37 శాతం మంది అంటే 45 కోట్ల మంది ఎదో ఒక రకంగా దేశంలో ఒక చోటునుండి మరో చోటికి వలసలు పోతున్నారు. వీరిలో 33 శాతం మంది 15–29 ఏళ్ల మధ్య యువకులు. 1.5 కోట్ల మంది పిల్లలు కూడా వలసలు పోయే వారిలో ఉన్నారు. అయితే దేశం లోపల వలసలు పోయేవారిలో మూడింట నాలుగు వంతుల మంది ఆయా జిల్లాల్లోపలే ఉంటున్నారు. మిగిలిన వారు సుమారు 12 కోట్ల మంది ఇతర జిల్లాలకూ, ఇతర రాష్ట్రాలకు కూలి పనుల కోసం వలస పోతున్నారు.

భవన నిర్మాణాలు, రోడ్లు, కర్మాగారాలు, హోటళ్లు, ఇంటి పనులు, వ్యవసాయ పనులు వగైరా అనేక పనుల్లో వీళ్లు కీలకమైన పాత్ర నిర్వహిస్తున్నారు. ఎక్కడ ప్రాజెక్టులు నిర్మాణం జరిగినా అక్కడ వలస కార్మికులే పనిచేస్తారు. రోడ్డు పక్క దాబాల్లో పని దగ్గరినుండి రోడ్ల నిర్మాణం వరకు, ఇటుక బట్టీ పనుల నుండి ఫ్లైఓవర్ పనుల వరకు అన్ని చోట్లా మనకు వీరి శ్రమే కనిపిస్తుంది. నిజానికి ఆధునిక భారత నిర్మాణంలో వలస కార్మికులది ముఖ్యమైన పాత్ర.

ఎందుకీ వలసలు?

ప్రపంచీకరణ విధానాల వల్ల దేశంలో ఏర్పడిన వ్యవసాయ సంక్షోభం వలసలకు ప్రధాన కారణం. దానికి తోడు నయా–ఉదారవాద ఆర్థిక విధానాలు స్థిరమైన ఉద్యోగాలు లేకుండా చేశాయి. అసంఘటిత రంగం పెరిగింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వ్యవసాయ కూలీలు, వ్యవసాయం గిట్టుబాటు కాక చిన్న రైతులు పనులకోసం నగరాలు, పట్టణాల బాట పడుతున్నారు. పట్టణాలు, నగరాల్లో కూడా పనులు దొరక్క,

దొరక్క పనులు దొరికే చోటుకు వలసలు పోతున్నారు. ప్రయివేటు యజమానులు, కాంట్రాక్టర్లు తమ ప్రయోజనాల కోసం ఈ వలసలను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఆయా ప్రాజెక్టుల్లో యజమానులు ఆ ప్రాంతాల్లోని కార్మికులచేత పనిచేయించుకునే కన్నా ఇతర ప్రాంతాలనుండి, ముఖ్యంగా బాగా వెనుకబడి ప్రాంతాలనుండి కూలీల వలసలు ప్రోత్సహిస్తే యజమానులకు లాభం. ఎందుకంటే వలస కార్మికుల చేత యజమానులు రోజుకు 12 గంటలకు పైనే పనిచేయించు కుంటారు. స్థానిక కూలీల కన్నా తక్కువ వేతనాలిస్తారు. కాంట్రాక్టర్లను ప్రోత్సహించి వెనుకబడిన ప్రాంతాలనుండి కూలీలను తెప్పించుకుంటారు. వారికి సరైన సదుపాయాలుండవు. ప్రమాదాలు జరిగినా అడిగే వారుండరు. దూర ప్రాంతాల నుండి వస్తారు గనుక, పైగా వివిధ రాష్ట్రాల నుండి, వివిధ భాషలు మాట్లాడే వారు వస్తారు గనుక సమ్మెలు, ఆందోళనలు చేసే అవకాశాలు తక్కువ. ప్రభుత్వాలు, కార్మిక శాఖ అధికారులు వీరిని పట్టించుకోరు. ఈ విధంగా యజమానుల దురాశ, ప్రభుత్వాల నిర్లక్ష్యం వల్ల దేశంలో వలస కార్మికుల సంఖ్య రోజురోజుకూ పెరిగిపోతోంది.

వలస వెతలు

రెక్కాడితేగాని డొక్కాడని బడుగు జీవులైన వలస కార్మికులు ఈ దేశంలో పుట్టినప్పటికీ భారత పౌరులుగా లెక్కల్లో ఉండరు. దేశ సంపద సృష్టికర్తలైన వీరు పని చేసే ప్రాంతంలో ఎలాంటి హక్కులకు, ప్రయోజనాలకు నోచుకోరు. ఓటు హక్కు ఉండదు. చాలా మందికి రేషన్ కార్డులుండవు. కాబట్టి ప్రభుత్వాలు ఇచ్చే సదుపాయాలు వారికి రావు. ఎక్కువ మంది కాంట్రాక్టుమీద పనికి వస్తారు గనుక ఇఎస్ఐ, పిఎఫ్ వంటి సదుపాయాలకు దూరంగా ఉంటారు. ప్రమాదం జరిగినా పట్టించుకునే వారుండరు. పని భద్రత అస్సలు ఉండదు. సమాజం దృష్టిలోనే కాదు కార్మిక శాఖ దృష్టిలో కూడా వీరు 'కనిపించని' కార్మికులు

వీరంతా కటిక పేదలు, సామాజికంగా అణచివేతకు గురైన వర్గాల నుంచి వచ్చిన వారు కావడంతో ప్రభుత్వ విధానాలూ వీరి గురించి పట్టించుకోవు. జాతీయ శాంపిల్ సర్వే, భారత మానవాభివృద్ధి సూచి (ఐహెచ్‌డిఎస్) సర్వేలు వెల్లడించిన వివరాల ప్రకారం ఈ వలస కార్మికుల్లో ఎక్కువ శాతం గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి, పేదరిక ప్రాంతాలు, రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చిన అత్యంత పేదలు. అందులోనూ ఎస్టీ, ఎస్సీ, ఇతర వెనుకబడిన తరుగతులకు చెందినవారే ఎక్కువగా ఉంటారు. వీరిలో ఎక్కువ మంది వెట్టిచాకిరీ, అక్రమంగా తరలించబడిన శ్రామికులుగా ఉన్నారు. వీరి పని స్వభావాన్ని మూడు 'డీ' లుగా పరిగణిస్తారు. అవి డర్టీ (మురికి), డేంజరస్ (ప్రమాదకరం), డిఫికల్ట్ (క్లిష్టతరం). వీరు ఇప్పుడు ఇంకొక 'డీ' ని కూడా

గుంటూరు జిల్లా తాడేపల్లి వద్ద వలస కార్మికులపై లాఠీచార్జి చేస్తున్న పోలీసులు

ఎదుర్కొంటున్నారు. అదే డిస్క్రిమినేషన్ (వివక్ష). వలస కార్మికుల్లో 70 శాతం మంది పట్టణ, దాని శివార్లలో అభివృద్ధి జరుగుతున్న కేంద్రాల చుట్టు పక్కల ప్రాంతాల్లో నివసిస్తారు. అక్కడ వారికి ఎటువంటి మౌలిక సదుపాయాలు ఉండవు.

ప్రభుత్వం విధించిన లాక్‌డౌన్ భారత లేబర్ మార్కెట్‌లో, ప్రత్యేకించి అసంఘటిత రంగంలో విస్తారంగా పెరుగుతున్న అనియత ఉపాధి సంబంధాలను నగ్నంగా బయటపెట్టింది. వ్యవసాయేతర రంగం లోని 81 శాతం మంది దినసరి వేతన కార్మికులకు యాజమానితో నేరుగా ఎలాంటి కాంట్రాక్టు కానీ, ఉద్యోగ భద్రత కానీ ఉండదు. వీరు వలస కార్మికులు కావడం వల్ల అసలు యజమాని ఎవరో కూడా తెలియని పరిస్థితిలో ఉంటారు. కాంట్రాక్టర్లు వీరిని కిరాయికి తెచ్చుకుంటారు. పని ప్రదేశాల్లో ఏ కార్మిక చట్టాలు అమలు కావు. వీరి పరిస్థితి చాలా దయనీయం. మరీ ముఖ్యంగా అంతర్ రాష్ట్ర వలస కార్మికుల పరిస్థితి మరీ దారుణం.

ప్రభుత్వం అకస్మాత్తుగా లాక్‌డౌన్ ప్రకటించడంతో అప్పటికే పని చేసిన కాలానికి యజమాని జీతం అందకుండా పోయింది. దీంతో చాలా మంది వలసకార్మికులు తమ యజమానులు లేదా కాంట్రాక్టర్లు, లేదా అద్దె యజమానుల నుంచి అప్పు లేదా అడ్వాన్స్ రూపంలో తీసుకుని నెట్టుకురావాల్సి వస్తోంది.

లాక్‌డౌన్ మధ్యలో ఏప్రిల్ 9న 'స్వాన్' (నిలిచిపోయిన వలస కార్మికుల సహాయ సంస్థ) అనే స్వచ్ఛంద సంస్థ 11,000 మంది వలస కార్మికులను సర్వే చేసి నివేదిక ఇచ్చింది. దీని ప్రకారం 50 శాతం మంది వలస కార్మికులకు ఒక్క రోజుకు సరిపడా రేషన్ మాత్రమే ఉంది. 72 శానికి రెండు రోజులకు సరిపడ్డా రేషన్ ఉంది. ప్రభుత్వం నుండి ఎటువంటి రేషన్ అందలేదని 96 శాతం మంది చెప్పారు. 70 శాతం మందికి భోజనం కూడా అందలేదు. ప్రభుత్వం నుండి ఎటువంటి నగదు సాయం కూడా

అందలేదని 98 శాతం మంది చెప్పారు. చేతిలో వంద రూపాయలు కూడా లేని వలసకార్మికులు 90 శాతానికి పైగా ఉన్నారు. తగినంత సమయం ఉన్నప్పటికీ కోట్ల సంఖ్యలో ఉన్న ఈ వలస కార్మికుల బాగోగులు పట్టించుకోకుండా లాక్‌డౌన్ ప్రకటించడం అంటే దేశ ప్రధానికి, ప్రభుత్వానికీ వారు కనీసం మనుషుల్లాగా కూడా కనిపించలేదన్నమాట.

మే 17న యుపిలో రోడ్డుపై నడుస్తూ ఆకలితో మరణించిన 60 ఏళ్ల వలస కార్మికుడు విక్రమ్

ఆదివాసీ వలస కార్మికులు

'జాతీయ శాంపుల్ సర్వే' ప్రకారం 1992-93 నుంచి 2007-08 మధ్య కాలంలో వలస వచ్చిన కుటుంబాలలో మిగతా వారికంటే షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందిన కుటుంబాలు ఎక్కువగా వున్నాయి. మహిళా వలస కార్మికుల్లో సైతం మిగతా వారితో పోల్చితే షెడ్యూల్డ్ తెగలకు చెందినవారు అధికంగా ఉన్నారని సర్వే తెలిపింది. గ్రామీణ ఆదివాసీలలో 45.5 శాతం దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్నారు. సంవత్సరం పొడవునా వలస కూలీలుగా వివిధ రకాల పనులు చేస్తారు. వ్యవసాయ కూలీలుగా, వ్యవసాయేతర వృత్తుల్లో కూలీలుగా పనులు వెతుక్కుంటూ వుంటారు. గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా ఆదివాసీ ప్రజలను నిరాశ్రయులను చేస్తూ వారి భూమిని, అడవి ఆధారిత వనరులను చేజిక్కించుకునే చర్యలు వేగవంతం కావడంతో వలస కార్మికులుగా మారే ఆదివాసీల సంఖ్య పెరుగుతోంది. నగరాలు, ఇతర ప్రాంతాల్లో వీరు రకరకాల పనులు చేస్తుంటారు. కొంతమంది ఆదివాసీ కార్మికులను కాంట్రాక్టర్లు ముందుగానే పనికి కుదుర్చుకుంటారు. వారు ఎక్కడైతే పని చేయాలో అక్కడికి వీరే తీసుకెళ్తారు. కాంట్రాక్టర్లు ముందుగానే కొద్దిగా అడ్వాన్సు చెల్లించి వీరిని వెట్టి కార్మికులుగా భావిస్తుంటారు. ఆకస్మికంగా లాక్‌డౌన్ ప్రకటించడంతో ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా రాష్ట్రాల్లో పని నిలిచిపోయింది. కాంట్రాక్టర్లు అసలు యజమానుల కోపాలకు, గద్దింపులకు బెదిరిపోయి...ఆదివాసీలను అర్థంతరంగా వదిలేసి పారిపోయారు. లాక్‌డౌన్ కాలంలో ఎవరి సహాయం అందక, స్వస్థలాలకు వెళ్ళేందుకు ఉచిత ప్రయాణ సౌకర్యాలు లేక దేశవ్యాప్తంగా ఆదివాసీలు సుదీర్ఘమైన, బాధాకరమైన తిరుగు ప్రయాణం ప్రారంభించారు. పోలీసుల నుండి తప్పించుకునేందుకు ప్రధాన రహదారుల పైన కాకుండా, అడవుల గుండా లేదా పక్కదారుల వెంట కాలినడకన బయలుదేరి వెళ్ళారు.

లాక్‌డౌన్‌లో పని లేక రెండు నెలల పాటు ఇబ్బందులు పడిన ఆదివాసీ వలస

యుపిలో వలస కార్మికులపై రసాయనాలు చల్లుతున్న పోలీసులు. కనీస మానవ హక్కులను కాలరాసే ఇటువంటి చర్యలపై సర్వత్రా నిరసన వ్యక్తమైంది

కార్మికులు చేతిలో చిల్లిగవ్వ లేకుండా ఇళ్లకు చేరుకుంటున్నారు. కానీ ప్రభుత్వం నుండి వారికి ప్రత్యేక సహాయం ఇస్తున్నట్లు ఎక్కడా ప్రకటన లేదు. ప్రజా పంపిణీ వ్యవస్థ పని తీరు ఆదివాసీల నివాస ప్రాంతాల్లో ముఖ్యంగా పర్వత ప్రాంతాల్లో మామూలుగానే ఒక క్రమపద్ధతిలో ఉండదు. ఇప్పుడు లాక్‌డౌన్ అమలు కాలంలో, ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో భయంకరమైన ఆకలి, ఆహార లేమి వంటి సమస్యలు వున్నట్లు క్షేత్రస్థాయి నివేదికలు తెలియజేస్తున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం పనిని ఏప్రిల్ 20 నుండి మాత్రమే ప్రారంభించడానికి అనుమతించింది. ప్రస్తుతం ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో ఉపాధి హామీ పనులు, (కొంత వరకు ఛత్తీస్‌గఢ్ రాష్ట్రంలో తప్ప) ఎక్కడా లేవు. ఉపాధి హామీ చట్టం పనులను వ్యవసాయ సంబంధిత పనులకే కాక, చిన్న చిన్న అటవీ ఉత్పత్తుల సేకరణకు కూడా ఉపయోగించవచ్చు. ఉపయోగించాలి కూడా. ఈ పనిలో ప్రధాన భాగస్వాములుగా ఉన్న ఆదివాసీ మహిళలకు శ్రమ కూడా కొంత వరకు తగ్గుతుంది. అదేవిధంగా వారిలో గూడుకట్టుకున్న తీవ్రమైన నిరాశా నిస్పృహల నుండి ఉపశమనం పొందేందుకు కూడా ఆ పని ఉపయోగపడుతుంది. ప్రభుత్వం చిన్న చిన్న అటవీ ఉత్పత్తులకు సవరించిన ధరలు ప్రకటించినప్పటికీ, కొనుగోలు కేంద్రాలు లేకపోవడం వల్ల వాటిని మధ్య దళారులకు అమ్ముకోవాల్సి వస్తోంది. దాంతో కొద్దిపాటి ఆదాయం అందడమో లేక అసలు ఏమాత్రం ఆదాయం రాకపోవడమో జరుగుతోంది. ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో అనేక చోట్ల ఖనిజాలు సమృద్ధిగా లభిస్తాయి. మైనింగ్ బాధిత ప్రజల అభివృద్ధి కోసం ఉద్దేశించబడిన 'జిల్లా ఖనిజ నిధి' కింద మొత్తం రూ.35,925 కోట్లు ఉన్నాయి. ఈ సంవత్సరం జనవరి నాటికి కేవలం 35 శాతం నిధులను మాత్రమే, అది కూడా మైనింగ్ కంపెనీలకు సహాయపడే మౌలిక సదుపాయాల పైనే ఖర్చు చేయబడ్డాయి.

మోడీ ప్రభుత్వం ఈ నిధులను, కోవిడ్-19 మహమ్మారి నియంత్రణ-సంబంధిత వ్యయాల కోసం ఏకపక్షంగా అనుమతించింది. అంతేగాని, ఈ రెండు నెలల్లో ఆదివాసీ ప్రాంతాల్లో ఆరోగ్య మౌలిక సదుపాయాలను బలోపేతం చేసేందుకు ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చు చేయలేదు

శ్రామిక్ రైళ్ల కోసం రైల్వే స్టేషన్లలో వలస కార్మికుల పడిగాపులు

చట్టాలు - హక్కులు

మోడీ ప్రభుత్వం చేపట్టిన కార్మిక చట్ట సంస్కరణల ఎజెండాలో భాగంగా...వలస కార్మికులకు ఉన్న ఏకైక చట్టం 'అంతర్రాష్ట్ర వలస కార్మికుల చట్టం-1979' ను రద్దు చేస్తోంది. దేశంలోని మొత్తం 44 కార్మిక చట్టాలను రద్దు చేసి వాటి స్థానంలో 4 కార్మిక వ్యతిరేక కోడ్‌లు ఏర్పాటు చేసే క్రమంలో ఈ చట్టాన్ని కూడా రద్దు చేసింది. ఇది కార్మిక వర్గం పోరాడి సాధించుకున్న హక్కులను నాశనం చేయడమే. తమంతట తాముగా వలస వెళ్ళిన కార్మికులను మినహాయించి, కాంట్రాక్టర్ల ద్వారా వెళ్ళిన వలస కార్మికుల సమస్యలకు మాత్రమే ఉద్దేశించబడిన '1979 చట్టం' అసంపూర్ణమైనదే అయినప్పటికీ... కాంట్రాక్టర్ల ద్వారా వెళ్ళిన వలస కార్మికుల చెల్లింపులకు, వారి స్వస్థలాలకు వెళ్ళడానికి ఉచిత ప్రయాణ ఏర్పాట్లకు హామీ ఇస్తుంది.

మోడీ ప్రభుత్వ అమానవీయత

క్షేత్ర స్థాయి నుంచి వచ్చిన రిపోర్టుల ప్రకారం అంతర్ రాష్ట్ర వసల కార్మికుల్లో 2.5 కోట్ల మంది స్వస్థలాలకు తిరిగి పయనమయ్యారు. 2 కోట్ల మంది కార్మికులు ఇప్పటికీ పని ప్రదేశాల్లోనే చిక్కుకున్నారు. వీరికి ఎలాంటి ఆహారం కానీ, ఆర్థిక సాయం కానీ ఇంతవరకు అందలేదు. వీరిలో చాలా మంది ఆకలి చావులకు చేరువకు వెళ్లారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో పేద కార్మికులకు అన్ని విధాలా ఆపన్న హస్తం అందించి ఆదుకోవలసిన నరేంద్ర మోడీ ప్రభుత్వం అలా చేయకపోగా వారిపట్ల అమానుషంగా వ్యవహరించింది.

ప్రభుత్వం మార్చి 26న ప్రకటించిన తొలి అరకొర సహాయక చర్యల ప్యాకేజీలో వలస కార్మికుల ఊసే లేదు. వీరిని ఆదు కోవడం ప్రభుత్వ బాధ్యత. కానీ ప్రభుత్వం వీరిని యజమానుల దయాదాక్షిణ్యాలకు వదిలేసింది. పారిశ్రామిక వేత్తల

వలస కార్మికుల కోసం విజయవాడలో సిపిఐ(ఎం) ఏర్పాటు చేసిన శిబిరంలో కార్మికులకు ఆహారం, పండ్లు, అందజేస్తున్న పార్టీ కార్యదర్శి పి. మధు, కార్యదర్శివర్గ సభ్యులు బాబూరావు తదితరులు

కోసం 20 లక్షల కోట్ల రూపాయల ప్యాకేజీ ప్రకటించిన బిజెపి ప్రభుత్వానికి దేశ నిర్మాణంలో ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తున్న వలస కార్మికులకు ప్యాకేజీ ప్రకటించడానికి చేతులు రాలేదు.

ఈ పరిస్థితుల్లో వలసకార్మికులు తమ వద్ద ఉన్న కొద్దిపాటి వస్తువులు అమ్ముకుని సైకిళ్లు కొనుగోలు చేసి వాటిపై ప్రయాణం సాగించారు. కొందరు అధిక డబ్బుకు వాహనాలు మాట్లాడుకుని స్వగ్రామాలకు పయనమయ్యారు. అవేవీ లేని వారు కాలి నడక ప్రారంభించారు. అయితే ఇలా బయల్దేరిన వారిని రాష్ట్ర, అంతర్ జిల్లా సరిహద్దుల్లో ప్రభుత్వం అడ్డుకుంది. సరిహద్దు దాటి వచ్చే వలసకార్మికులను క్వారంటైన్స్ కమ్ షెల్టర్స్‌కు తరలిస్తామని బెదిరించింది.

చివరికి మీడియాలో వీరి వెతలు చూసిన ప్రజల్లో ఆగ్రహం వ్యక్తం కావడంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం శ్రామిక రైళ్లు ఏర్పాటు చేసి వారిని స్వస్థలాలకు పంపుతామని ప్రకటించింది. అయితే అప్పుడు కూడా మోడీ ప్రభుత్వం వలస కార్మికుల పట్ల తన అమానవీయతను ప్రదర్శించకుండా ఉండలేకపోయింది. ఆకలి అంచులకు చేరిన కార్మికులనుండి రైలు టిక్కెట్ల కోసం అదనపు ఛార్జీలు పిండి వసూలు చేసింది. దీనిపై దేశమంతటా ఆగ్రహం వ్యక్తం కావడంతో ఛార్జీల్లో కొంత భాగం రైల్వేలు భరిస్తాయని ప్రకటించి చేతులు దులుపుకుంది. అయితే అప్పటికే అత్యధిక కార్మికులు భరించలేని ఛార్జీలు చెల్లించి ఇళ్లకు చేరుకున్నారు.

దీంతోబాటు కొన్ని రాష్ట్రాల్లో పోలీసులు, అధికార యంత్రాంగం వలస

కార్మికులపై దారుణమైన నిర్బంధాన్ని ప్రయోగించారు. ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో వలస కార్మికులను మందలుగా కూర్చోబెట్టి వారిపై విష రసాయనాలు పిచకారీ చేశారు. ఈ కిరాతక చర్యలపై సర్వత్రా నిరసన వ్యక్తమైంది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌తో సహా అనేక రాష్ట్రాల్లో వలస కార్మికులపై పోలీసులు లాఠీ చార్జీకి పాల్పడ్డారు. బెంగాల్ ముఖ్యమంత్రి మమతా బెనర్జీ తమ రాష్ట్రానికి చెందిన వలస కార్మికులను తాము రాష్ట్రంలోకి రానివ్వబోమంటూ అమానవీయంగా వ్యవహరించారు.

మానవతా సహాయం

అయితే వలస కార్మికుల వెతలు చూసిన తరువాత అనేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు ఎక్కడి కక్కడ మానవతా సాయం అందించడం ప్రారంభించాయి. అనేక రాజకీయ పార్టీలు స్పందించాయి. మన రాష్ట్రంలోని అనేక ప్రాంతాల్లో స్వచ్ఛంద సంస్థలు, మానవతా వాదులు, వివిధ ప్రజాసంఘాలు ముందుకు వచ్చి జాతీయ రహదారులపై శిబిరాలు నిర్వహించి వలస కార్మికులకు ఆహారం, మంచినీరు అందించడం ప్రారంభించాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తొలుత సరిహద్దులు దాటి రాష్ట్రంలోకి వలస కార్మికులనెవ్వరినీ అనుమతివ్వలేదు. ప్రజల నుండి మీడియా నుండి వొత్తిడి రావడంతో తరువాత అనుమతించింది. జాతీయ రహదారులపై ఒకటి రెండు చోట్ల శిబిరాలు ఏర్పాటు చేసి వారికి ఆహారం, మంచినీరు అందించింది. ఆర్‌టిసి, ప్రయివేటు బస్సులను ఏర్పాటు చేసి రాష్ట్ర సరిహద్దుల వరకు పంపింది.

కేరళ కోజికోడ్ జిల్లాలోని ఒక వలస కార్మికుల శిబిరంలో భోజనాలు వడ్డిస్తున్న వాలంటీర్లు

సిపిఐ(ఎం) సహాయం

వలస కార్మికులకు సహాయం చేయడంలో భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు) గొప్ప కృషి చేసింది. ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రంలో పెద్ద పెద్ద పార్టీలు, అధికారంలో ఉన్న వారు వలస కార్మికుల పట్ల కేవలం నోటి మాటలతో సానుభూతి ప్రకటించి ఊరుకుంటే సిపిఐ(ఎం) పార్టీ చిన్నదే అయినా జాతీయ రహదారులపై నడిచి వెళుతున్న వలస కార్మికులను ఆదుకోవడంలో పెద్ద కృషి చేసింది.

హిందూపూర్ టౌన్‌లో సిపిఐ(ఎం) పూర్తి కాలం కార్యకర్త ఆ పట్టణాన్ని రెడ్‌జోన్‌గా ప్రకటించడంతో తన స్వగ్రామం కన్నెసెట్టిపల్లి వెళ్లిపోయాడు. అక్కడ రోడ్డుమీద, తీవ్రమైన ఎండలో వలస కార్మికులు నడిచి వెళ్లిపోతుండడం గమనించాడు. వారి దుస్థితికి చలించిపోయాడు. కానీ ఆయన దగ్గర డబ్బులేదు. ఆయన, ఆయన భార్య

కూలికి వెళ్లారు. రూ. 600 వచ్చింది. దాంతో సరుకులు కొని అన్నం వండి రహదారులపై నడిచి వెళుతున్న వలస కార్మికులకు పంచిపెట్టాడు. దాన్ని చూసి ఇతర గ్రామస్థులు వారితో చేతులు కలిపారు. అదొక సమిష్టి కృషిగా మారింది. అక్కడ జాతీయ రహదారిపై కోడికొండ చెక్‌పోస్టు వద్ద ఒక శిబిరాన్ని ఏర్పాటు చేసి నడిచి వెళుతున్న కార్మికులకు ఆహారం అందించడం ప్రారంభించారు. చెక్‌పోస్టుకు రెండో వైపున మరో సిపిఐ(ఎం) కార్యకర్త పోలీసులు వలస కార్మికులను ముందుకు వెళ్ల కుండా అడ్డుకుని, తిరిగి బెంగుళూరు వైపు బలవంతంగా గెంటేస్తున్న విషయం గమనించాడు. అక్కడ పోలీసుల వైఖరి వల్ల ఆహార శిబిరం ఏర్పాటు చేయడం సాధ్యం కాదు. అందువల్ల మరికొందరు గ్రామస్థుల సహకారంతో మోటారు సైకిళ్లపై వలస కార్మికులను ఎక్కించుకుని, నాటు రోడ్ల గుండా వారిని చెక్‌పోస్టు దాటించడమే కాకుండా కార్మికులకు మార్గమధ్యంలో తినడానికి ఆహారం పొట్లాలు, మంచినీరు సరఫరా చేశాడు.

కేరళ ఎర్నాకులం జిల్లా పెరంబవూర్‌లో వలస కార్మికులకు ఎల్ఇడి టివీలు అందజేస్తున్న జిల్లా ఎస్‌పి కె. కార్తిక్

ఒంగోలు దగ్గర ఎండలో పిల్లలతో నడిచి వెళుతున్న వలస కార్మికుల బాధ చూసి జాతీయ రహదారికి అయిదు కిలోమీటర్ల దూరంలోని ఒక గ్రామం నుండి ప్రజలు ఆహారం వండి ట్రాక్టరులో తెచ్చి పంచిపెడుతున్న సంగతి తెలుసుకున్న ఒంగోలు సిపిఐ(ఎం) కార్యకర్తలు పట్టణానికి రెండు వైపుల ఆహార శిబిరాలు నెలకొల్పి కార్మికులకు ఆహారం అందజేయడం ప్రారంభించారు. వారికి కొద్ది రోజుల్లోనే అన్ని వైపులనుండి సహాయం రావడం ప్రారంభించింది.

అనంతపురం జిల్లాలో వలస కార్మికుల తిరుగు ప్రయాణాలు సాగినన్ని రోజులూ సిపిఐ(ఎం) వారికి ఆహారం అందించడం కోసం అనేక చోట్ల శిబిరాలు నిర్వహించింది. ఈ విధంగా రాష్ట్రంలోని అనేక ప్రాంతాల్లో పార్టీ నాయకత్వంలో వలసకార్మికుల ఆహారం అందజేశారు.

కాకినాడు, విజయవాడ నగరాల్లో సిఐటియు వారు అనేక చోట్ల శిబిరాలు ఏర్పాటు చేసి బెంగాల్, ఒడిషా, ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాలకు వెళుతున్న వలస కార్మికులకు ఆహారం అందజేశారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని 46 మండలాలకు గాను 45 మండల

సిఐటియు కమిటీలు కాకినాడ ఆహార శిబిరం నిర్వహణలో పాల్గొన్నాయి. విజయవాడలో బస్సులో వెళుతున్న కార్మికులకు పండ్లు, బిస్కెట్లు, మజ్జిగ, మంచినీరు అందజేశారు. ఈ శిబిరం దాదాపు 20 రోజుల పాటు నడిచింది.

వలస కూలీలను ఆదరించడంలో కేరళ ప్రభుత్వ ఆదర్శం

నరేంద్ర మోడీ నాయకత్వంలోని కేంద్ర ప్రభుత్వం లాక్‌డౌన్ ప్రకటించింది. అమలు జరిపే బాధ్యతను మాత్రం రాష్ట్రాలకు వదిలిపెట్టింది. ఒకవైపు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఆర్థిక వివక్షను ఎదుర్కొంటూనే కేరళలో సిపిఐ(ఎం) నాయకత్వంలోని వామపక్ష ప్రభుత్వం కరోనాను అద్భుత రీతిలో కట్టడి చేయడమే కాదు వలస కార్మికలను ఆదరించడంలో కూడా దేశానికి ఆదర్శంగా నిలిచింది.

కేరళలోని వివిధ జిల్లాల్లో ఉత్తర ప్రదేశ్, బీహార్, బెంగాల్, ఒడిషా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని అనంతపురం తదిర ప్రాంతాలనుండి వచ్చిన వలస కార్మికులు పనులు చేస్తున్నారు. ప్రధాన మంత్రి అకస్మాత్తుగా లాక్‌డౌన్ ప్రకటించడంతో తొలి దినాల్లో అంటే మార్చి చివరి వారంలో వీరంతా తమ భవిష్యత్తు పట్ల ఆందోళనకు గుర య్యారు. వేల కిలోమీటర్ల దూరంలోని తమ ప్రాంతాలకు వెళ్లడానికి కొన్ని చోట్ల కాలినడకన, కొన్ని చోట్ల సైకిళ్ల మీద బయలుదేరారు.

వెనువెంటనే ముఖ్యమంత్రి పినరయి విజయన్ ఉన్నతాధికారుల సమావేశం ఏర్పాటు చేసి వలస కార్మికల సమస్యల పరిష్కారానికి తక్షణ చర్యలు ప్రారంభించారు. వలస కార్మిలను ముఖ్యమంత్రి, రాష్ట్రంలోని ఉన్నతాధికారులు "అతిథి కార్మికులు"గా పిలుస్తారు. ముఖ్యమంత్రి ఆదేశం మేరకు అన్ని జిల్లాల కలెక్టర్లు ఆయా జిల్లాలో వలస కార్మికులు ఎక్కడెక్కడ ఎంతంత మంది ఉన్నారో సర్వే చేశారు. క్యాంపుల్లో ఉన్న కార్మికులకు వెంటనే ఆహారం వండి పెట్టడం ప్రారంభించారు. "కానీ కొద్ది రోజుల్లోనే వారికి కేరళ భోజనంతో మొహం మొత్తిందని మాకు అర్థమయింది. దాంతో వండిన భోజనం పెట్టడం ఆపేశాం. వారికి కావలసిన రేషన్ ఇవ్వడం ప్రారంభించాం. దాంతో వారే తమకు కావలసిన ఆహారం వండుకోవడం ప్రారంభించారు" అని కొట్టయం జిల్లా కలెక్టర్ పికె సుధీర్ బాబు ఒక పత్రికకు చెప్పారు.

అయితే యజమానులు నిర్వహించే క్యాంపుల్లో నివసిస్తున్న వలస కార్మికుల సమస్య పరిష్కరించవచ్చు. కానీ విడిగా ఇళ్లు అద్దెకు తీసుకుని ఉంటున్న కార్మికుల పరిస్థితి మరింత తీవ్రంగా ఉంది. వీరిని ఇంటి యజమానులు అద్దెలు కట్టకపోతే ఖాళీ చేయాలని డిమాండ్ చేయడం ప్రారంభిం చారు. కాంట్రాక్టర్ల ద్వారా కాకుండా తమంత తాముగా వివిధ రాష్ట్రాలనుండి కేరళకు వచ్చి ఇళ్లు తీసుకుని నివసిస్తున్న

వలస కార్మికులు పెద్ద సంఖ్యలో ఉన్నారు. ఒక్క కొట్టయం జిల్లాలోనే ఇలాంటి వారు 30,000 మందికి పైగా ఉన్నారు. జిల్లా అధికారులు ఇటువంటి వారు ఎక్కడెక్కడ నివసిస్తున్నారో సర్వే చేశారు. ఆయా ఇళ్లకు వెళ్లి వారి అద్దెలు, నీరు, విద్యుత్ బిల్లులు ప్రభుత్వమే భరిస్తుందని హామీ ఇచ్చారు. దాంతో కార్మికులకు భరోసా ఏర్పడింది.

వలస కార్మికుల కాలక్షేపం కోసం క్యారంబోర్డులు అందజేస్తున్న కేరళ పోలీసులు

ముఖ్యమంత్రి పినరయి విజయన్ కరోనాపై పత్రికలతో మాట్లాడే ప్రతిసారీ అతిథి కార్మికులను (వలస కార్మికులను) గురించి పేర్కొనడం, వారి పట్ల తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలను వివరించడం వల్ల అక్కడక్కడా ఏవైనా లోపాలు జరిగినా కూడా అధికారులు వెంటనే జోక్యం చేసుకుని సరిదిద్దేవారు. అతిథి కార్మికులకు నివాసం, ఆహారం, మంచినీరు అందించడం ప్రథమ కర్తవ్యమని ముఖ్యమంత్రి పదేపదే చెప్పేవారు. ఈ విషయంలో జిల్లా అధికారులనుండి స్థానిక పంచాయితీలు, మున్సిపాల్టీలు సమన్వయంతో కలిసి పనిచేశాయి. “వారి భద్రత మాకు మొట్టమొదటి ప్రాధాన్యత. అందుకని మేము జిల్లా అధికారులతోనూ, స్థానిక సంస్థలతోనూ, హోమ్ డిపార్ట్‌మెంట్‌తోనూ సమన్వయం చేసుకుని రాష్ట్ర వ్యాపితంగా 21,556 శిబిరాలు నెలకొల్పాము. వీటిలో కార్మికులను తీసుకువచ్చిన ప్రయివేటు కాంట్రాక్టర్లు నెలకొల్పినవి కూడా ఉన్నాయి. ఆ తరువాత క్యాంపుల్లో ఉన్న వారి వివరాలు సేకరించాం. దీనికోసం కార్మిక శాఖ అధికారులు, వాలంటీర్లు పనిచేశారు. ఈ వివరాలను స్ప్రెడ్ షీట్లలో నమోదు చేశాం. వలస కార్మికులు బాగా ఇరుకైన ప్రదేశాల్లో ఉంటున్నారనీ, భౌతిక దూరం పాటించడం సాధ్యం కాదని తెలిసిన ప్రతి చోటకూ వెళ్లి అక్కడి కార్మికులను ప్రభుత్వం నెలకొల్పిన విశాలమైన శిబిరాల్లోకి మార్చాం” అని రాష్ట్ర ఎడిషినల్ లేబర్ కమిషనర్ కె. శ్రీలాల్ వివరించారు.

ప్రతి వలస కార్మికునికీ స్థానిక పోలీసు అధికారి ఫోన్ నెంబర్‌నూ, రాష్ట్ర డిజిపి లోక్‌నాథ్ బెహ్రా ఫోన్ నెంబర్‌నూ ఇచ్చారు. సమయానికి వారికి భోజనం అందించే బాధ్యత అధికారులకూ, వాలంటీర్లకూ అప్పగించారు. అనేక చోట్ల కాంట్రాక్టర్లే వారికి భోజనం పెట్టారు. మిగిలిన చోట్ల కమ్యూనిటీ కిచెన్లు ఏర్పాటు చేశారు. అన్ని

పంచాయితీలు, మున్సిపాలిటీల్లో ఈ పని సక్రమంగా జరిగేట్లు కలెక్టర్లు పర్యవేక్షించేవారు.

దీన్నంతటినీ పర్యవేక్షించేందుకు కేరళ సెక్రటరియేట్‌లో ఒక వార్ రూమ్ ఏర్పాటు చేశారు. ఇక్కడి నుండి వలస కార్మికుల సమస్యలతో బాటు మొత్తం కరోనా వ్యాధి అరికట్టే పనులన్నింటినీ పర్యవేక్షించారు. ప్రత్యేకంగా వలస కార్మికుల సమస్యను పర్యవేక్షించేందుకు కార్మిక మంత్రిత్వ శాఖ ఒక ప్రత్యేక సెల్‌ను ఏర్పాటు చేసింది. ఇక్కడికి వలస కార్మికులు ఎవరైనా ఫోన్ చేయవచ్చు. అయిదు భాషల్లో సమాధానాలు చెప్పేవారిని ఏర్పాటు చేశారు. మే 2వ తేదీ వరకు ఈ సెల్‌కు 15,250 ఫోన్ కాల్స్ వచ్చాయి. "వారు చేసిన ఫిర్యాదులన్నిటినీ మేం పొల్లుపోకుండా పరిష్కరించాం" అని లేబర్ కమిషనర్ శ్రీలాల్ చెప్పారు.

ఇంత చేసినా వలస కార్మికులు తీవ్రమైన మానసిక ఆందోళనలో ఉన్నారు కాబట్టి వారి మానసిక సమస్యలను పరిష్కరించాల్సి అవసరం ఏర్పడింది. దానికోసం ప్రతి కార్మిక శిబిరాన్ని సందర్శించి వారి భయాలు, ఆందోళలను తొలగించేందుకు ఒక క్విక్ రెస్పాన్స్ టీమ్ ఏర్పాటు చేశారు. వివిధ రాష్ట్రాలనుండి వచ్చే వలస కార్మికులతో వారి వారి భాషల్లో మాట్లాడే వాలంటీర్లను నియమించారు. దీంతో పాటు శిబిరాల్లో ఉన్న వారికి ఆందోళన పోవాలంటే కాస్త వినోదం కూడా అవసరమే అని ప్రభుత్వం గుర్తించింది. దాంతో కొన్ని క్యాంపుల్లో టెలివిజన్ సెట్లు బిగించారు. కొన్ని క్యాంపుల్లో క్యారం బోర్డులు ఏర్పాటు చేశారు. కార్మికుల వద్ద డబ్బు మొత్తం అయిపోయింది గనుక స్వగ్రామాల్లో బంధువులతో మాట్లాడుకోడానికి వీలుగా సెల్ ఫోన్ రీచార్జి చేయించారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం లాక్‌డౌన్ సడలించిన వెంటనే కార్మికులు మొదటి శ్రామిక రైళ్లలో టిక్కెట్లు బుక్ చేసుకోవాలని ఆత్రపడ్డారు. మే రెండవ వారం నుండి ఇళ్లకు వెళ్లాలనుకునే వారందరినీ ప్రభుత్వం రైళ్లలోనూ, బస్సుల్లోనూ తరలించడం ప్రారంభించింది. బయలుదేరే వారందరికీ దారిలో తినడానికి ఆహారం పొట్లాలు, మంచి నీరు ఇచ్చి పంపింది. కేరళలో మొత్తం 25 నుండి 30 లక్షల మంది వలస కార్మికులున్నారు. వారిలో చాలా కొద్ది మంది అంటే 42,000 మంది మాత్రమే శ్రామిక రైళ్ల ద్వారా ఇళ్లకు తిరిగి వెళ్లారు. రైళ్లలో అస్సాం తిరిగి వచ్చిన 50,000 మంది వలస కార్మికుల్లో కేరళ నుండి ఒక్కరు కూడా రాలేదని టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక రాసింది. కేరళలో 40,000 మంది అస్సాం కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. "చాలా కొద్ది మంది మినహా మేమంతా ఇక్కడ సుఖంగానే ఉన్నాం. అందువల్ల ఇళ్లకు తిరిగి వెళ్ల దలుచుకోలేదు" అని అస్సాంలోని ధీమాజి జిల్లా నుండి వచ్చిన వలస కార్మికుడు

నగరాలు, పట్టణాల నుండి స్వగ్రామాలకు చేరుకుంటున్న ఈ యువతకు ఉపాధి కల్పించడం ఇప్పుడు ఒక పెద్ద సమస్య

దింబేశ్వర్ బారువా చెప్పినట్లు పత్రిక రాసింది.

కరోనా వైరస్‌ను కట్టడి చేయడంలోనే కాకుండా వలస కార్మికుల కష్టాలు తీర్చి వారికి ఆదరించడంలో కూడా కేరళ దేశానికి ఆదర్శంగా నిలిచింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం రవాణా మీద పూర్తిగా ఆంక్షలు తొలగించినందున తిరిగి స్వగ్రామాలకు ఎందరు వెళతారో ఇప్పుడే తెలియదు. కానీ రాష్ట్రంలోనే ఉండిపోయిన కార్మికులకు తిరిగి వెనువెంటనే ఉపాధి కల్పించడం ఇప్పుడు ఆ రాష్ట్రానికి పెద్ద సవాలు కానుంది.

వెంటాడుతున్న లాక్‌డౌన్ కష్టాలు

కరోనా వైరస్ కన్నా...ప్రధాని నరేంద్ర మోడీ విధించిన లాక్‌డౌన్, వలస కార్మికుల కష్టాలకు, బాధలకు ఎక్కువ కారణమైంది. తిరిగి వస్తున్న వలస కార్మికుల వల్ల గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రధానంగా మూడు సమస్యలు ఏర్పడతాయి. అవి వారి ఆహారం, ఉపాధి, ఆరోగ్య సమస్యలు

ఆహారం: లాక్‌డౌన్‌లో ఆహార భద్రత కోల్పోయిన వలస కార్మికుల కోసం కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ రెండవ దఫా ప్రకటించిన ప్యాకేజీలో కొన్ని చర్యలు ప్రతిపాదించారు. వాటిలో రేషన్ కార్డు ఉన్న ప్రతి కుటుంబానికీ నెలకు అయిదు కిలోల బియ్యం, కిలో శెనగలు అదనంగా ఇవ్వడం, రేషన్ కార్డు లేకపోయినా వలస కార్మికలకు ఈ రేషన్ అందించడం. దీనివల్ల దాదాపు 88 కోట్ల మంది ప్రజలకు రేషన్ అందుతుందని ఆమె చెప్పారు. కానీ అభివృద్ధి విషయాల నిపుణులు మేఘనా ముంజికర్, జీన్ డ్రెజ్, రీతికా ఖేరాలు చెప్పిన దాని ప్రకారం ప్రభుత్వ రేషన్ సరఫరాకు

2011 జనాభా లెక్కలను ప్రాతిపదికగా తీసుకోవడం వల్ల 10.8 కోట్ల మంది ప్రజలకు రేషన్ కార్డులు లేకుండా పోయాయి. అప్పటి నుండి దేశంలో 15 కోట్ల జనాభా పెరిగింది. అంటే ప్రభుత్వ రేషన్ అందించేటప్పుడు వీరిని పరిగణలోకి తీసుకోవడం లేదు. అందుకనే చాలా మంది ఆర్థిక వేత్తలు ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో రేషన్ కార్డులతో నిమిత్తం లేకండా పేదలందరికీ ఉచిత రేషన్ అందించాలని గట్టిగా సిఫార్సు చేస్తున్నారు. రేషన్ కార్డులు లేని వారికే సమస్య అనుకుంటే ఇప్పుడు లాక్‌డౌన్ వల్ల అనేక కోట్ల మంది ప్రజలు పనులు కోల్పోయి ఆహార సమస్యను ఎదుర్కొంటున్నారు. 2018లో అజీమ్ ప్రేమ్‌జీ విశ్వవిద్యాలయం కార్మికుల పరిస్థితిపై చేసిన సర్వే ప్రకారం దేశలో 85 శాతం మంది కార్మికుల ఆదాయం నెలకు రూ. 5000 కన్నా తక్కువ. 50 శాతం మంది ఆదాయం రోజుకు రూ. 166 మాత్రమే. లాక్‌డౌన్ వల్ల ఇప్పుడు వీరి ఆదాయాలు కూడా పోయాయి. ఆకలి బాధలకు గురవుతున్నారు.

ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ప్రజలకు ఆహారం అందించి ప్రాణాలు నిలబెట్టడం ప్రభుత్వ తక్షణ కర్తవ్యం. నోబుల్ బహుమతి గ్రహీతలైన అమర్త్య సేన్, అభిజిత్ బెనర్జీ వారితోపాటు రిజర్వు బ్యాంకు మాజీ గవర్నర్ రఘురామ్ రాజన్‌లు ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్న సలహాలను ప్రభుత్వం ఆలకించడం అవసరం. వారు చెబుతున్న దేమంటే... మన దేశ ఆహార గిడ్డంగుల్లో 7.7 కోట్ల టన్నుల ఆహార నిల్వలు ఉన్నాయి. అత్యవసర సమయాల్లో కావలసిన ఆహార నిల్వలు (బఫర్ స్టాక్) 2.5 కోట్ల టన్నులు పోను ఇంకా సుమారు 5 కోట్ల టన్నుల ఆహారం అదనంగా గోదాముల్లో మూలుగుతోంది. "జాతీయ ఎమర్జెన్సీ పరిస్థితులు వచ్చినాయి గనుక" ఆ నిల్వలను పేద ప్రజలందరికీ కార్డులతో నిమిత్తం లేకండా పంపిణీ చేయాలి. ఇదే విషయం చాలా మంది ఆర్థిక వేత్తలు కూడా చెబుతున్నారు. పాత జనాభా లెక్కలు తీసుకోవడం వల్ల భారత దేశంలో ప్రస్తుం సుమారు 10 కోట్ల మంది పేదలకు రేషన్ కార్డులు లేవు. పైగా అనేక మంది శ్రామికులు చేతి వేళ్ల ముద్రలు పడటం లేదు గనుక ఆ విధంగా కూడా లక్షల మందికి కార్డులు రాలేదు. కరోనా పరిస్థితుల్లో వీరందరికీ రేషన్ అందాలంటే సార్వత్రిక ప్రజా పంపిణీ– అంటే కార్డులతో నిమిత్తం లేకుండా పేద ప్రజలందరికీ రేషన్ ఇవ్వాలని వారు సూచిస్తున్నారు. ఆకలి బాధ నుండి ప్రజలను రక్షించాలంటే ఇది తక్షణ అవసరం.

కానీ మోడీ ప్రభుత్వం అందుకు నిరాకరిస్తున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు కొనుక్కుంటే సరఫరా చేస్తానంటున్నది. మరోవైపు ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు నిధులను విడుదల చేయకుండా బిగపడుతోంది. ఇప్పుడు పుండు మీద కారం చల్లినట్లు అదనపు ధాన్యం నిల్వలతో ఎథనాల్ తయారు చేస్తానంటోంది. ఎథనాల్ ఎందుకంటే ఇప్పుడు ప్రజలకు శానిటైజర్లు అవసరం గనుక, వాటిని తయారు చేయడానికి ముడి పదార్థంగా ఎథనాల్

కావాలి గనుక ప్రజలను ఖాళీ కడుపులతో మాడ్చి వారి చేతులను శుభ్రంగా ఉంచుకోడానికి శానిటైజర్లను తయారు చేస్తుందట! మన దేశంలో ఎథనాల్ తయారీకి చక్కెర పరిశ్రమలో మిగిలిపోయే వ్యర్థ పదార్థం మొలాసిస్‌ను వాడతారు. దాని నుండి ఇప్పటికే మన దేశంలో సంవత్సరానికి 250–300 కోట్ల లీటర్ల ఎథనాల్ తయారౌతోంది. ఇందులో నగం మద్యం తయారీకి వాడుతున్నారు. తక్కిన సగం రసాయన పరిశ్రమల్లో వాడుతున్నారు. లాక్‌డౌన్ సమయంలో మద్యం అమ్మకాలన్నీ నిలిచిపోయి, తయారీ తగ్గింది. రసాయన పరిశ్రమలలో కూడా ఉత్పత్తి నిలిచిపోయింది. అందుకోసం ఉపయోగించే ఎథనాల్ అందుబాటులో ఉంది. దానిని శానిటైజర్ల తయారీలో ఉపయోగించవచ్చు. ప్రస్తుతం 50 కోట్ల లీటర్ల ఎథనాల్ సిద్ధంగా ఉంది. దానితో 70 కోట్ల లీటర్ల శానిటైజర్‌ను తయారు చేయవచ్చు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం సరైన సన్నాహాలు లేకుండా లాక్‌డౌన్ ప్రకటించడం ద్వారా వలస కార్మికుల ఆరోగ్యానికి పెద్ద ప్రమాదం తెచ్చింది.

దేశంలో ఇథనాల్ నిల్వలను అలాగే ఉంచుకుని కొత్తగా ఎథనాల్ తయారీ కోసం ఆహారధాన్యాలను మళ్ళించడం అవసరమా? ప్రజలను ఆకలితో మాడ్చి, ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలు వున్నప్పటికీ వాటిని వదిలిపెట్టి ఆహారధాన్యాలను ఎథనాల్ తయారీకి మళ్ళించడం క్రూరమైన, బాధ్యతలేని నిర్ణయం. మానవత్వం ఉన్న మనిషెవడూ అంగీకరించలేని నిర్ణయం. మన దేశంలో ఉన్న జనాలికందరికీ సరిపోయిన ధాన్యాలు పక్కన పెట్టి తక్కిన వాటిని మళ్ళించవచ్చని కూడా ఎవరూ ఈ సమయంలో భావించరాదు. ఈ కరోనా మహమ్మారి ప్రపంచం మొత్తం మీద ఎందరికో ఆకలినే మిగిల్చింది. వారి కడుపులు ముందు నిండాలి.

ఉపాధి: నగరాలు, పట్టణాల్లో ఉపాధి పోయి గ్రామాలకు తిరిగి వస్తున్న వలస కార్మికులు అక్కడ పెద్ద ఎత్తున ఉపాధి సమస్య ఎదుర్కొంటారు. వలస కార్మికులకు, దినసరి వ్యవసాయ కూలీలకు మహాత్మాగాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం

(ఎన్‌రెగా)తో సహా వివిధ పథకాల ద్వారా సహాయం అందిస్తున్నట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నది. కానీ వాస్తవ పరిస్థితి దానికి భిన్నంగా ఉంది. నిజానికి వ్యవసాయ కూలీలకు మేలు చేస్తున్న గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని కొనసాగించడం నరేంద్ర మోడీ ప్రభుత్వానికి సుతారాం ఇష్టం లేదు. 2019లో కేంద్ర గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖా మంత్రి నరేంద్ర సింగ్ తోమర్ లోక్‌సభలో ఒక ప్రకటన చేస్తూ ప్రభుత్వం ఉ పాధి హామీ పథకాన్ని 'నిరవధికంగా' కొనసాగించడానికి సుముఖంగా లేదు అని చెప్పారు. ఈ ఏడాది ప్రారంభంలో ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌లో ఈ పథకానికి 9,500 కోట్ల రూపాయలు లేదా 13 శాతం కోత విధించింది. అయితే తరువాత వలస కార్మికుల తిరుగు ప్రయాణాలు ప్రారంభమైనాక గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రజలకు ఉపాధి కల్పించే ప్రధాన సాధనం ఈ పథకమే అయింది. ఈ పథకాన్ని గతంలో కాంగ్రెస్ నాయకత్వంలోని యుడిఎఫ్ 1 ప్రభుత్వం దానికి బయటి నుండి మద్దతిచ్చిన వామపక్షాల ఒత్తిడితో ప్రవేశ పెట్టిన విషయం తెలిసిందే.

2014–15 ఆర్థిక సంవత్సరం నుండి ఉపాధి హామీ పథకం జాబ్ కార్డులకోసం దరఖాస్తు చేసుకునే వారి సంఖ్య నిరంతరాయంగా పెరుగుతూ వస్తోంది. భారత దేశంలో ప్రస్తుతం 13.75 కోట్ల ఉపాధి హామీ పథకం జాబ్ కార్డుదారులు ఉన్నారు. వీరందరికీ రాజ్యాంగంలో నిర్దేశించినట్లు ఏడాదికి వంద రోజుల పనిదినాలు కల్పించాలంటే, పెంచిన వేతనాల ప్రకారం రోజుకు రూ. 200 చొప్పున కూలి ఇవ్వాలంటే బడ్జెట్‌లో రూ. 3 లక్షల కోట్లు కేటాయించాలి. కానీ గత బడ్జెట్‌లో కేంద్ర ప్రభుత్వం కేటాయించింది కేవలం రూ. 61000 మాత్రమే. కరోనా వైరస్ లాక్‌డౌన్ సందర్భంగా ప్రత్యేక ప్యాకేజీలో భాగంగా ప్రభుత్వం ఈ పథకానికి మరో రూ. 40,000 కోట్లు కేటాయించింది. దాంతో మొత్తం కేటాయింపు సుమారు 1 లక్ష కోట్లయింది. అంటే కావలసిన దానిలో మూడో వంతు మాత్రమే డబ్బు కేటాయించారు. ఇప్పుడు తిరిగి గ్రామాలకు వస్తున్న వలస కార్మికుల్లో చాలా మంది ఉపాధి పథకం జాబ్ కార్డులు లేనివారే. అందువల్ల తిరుగు వలసల వల్ల మరిన్ని ఉపాధి జాబ్ కార్డులకు గిరాకీ ఏర్పడుతోంది. వీరందరికీ ఉపాధి కల్పించకపోతే గ్రామీణ నిరుద్యోగం మరింత తీవ్రమవుతుంది. దీని ఫలితం ఏమంటే కోట్లాది మంది ప్రజలకు కొనగోలు శక్తి మరింత తగ్గిపోతుంది. దాంతో పారిశ్రామిక గిరాకీ తగ్గి కరోనాకు ముందు ఉన్న మాంద్యం మరింత పెరిగే అవకాశాలు కనిపిస్తున్నాయి.

ఈ రోజున దేశంలోని 13.75 కోట్ల మంది ఉపాధి హామీ కూలీల్లో కేవలం 7.5 కోట్ల మంది మాత్రమే జాబ్ కార్డులు కలిగి ఉన్నారు. మిగిలిన వారు పట్టణాలకు వలస పోవడం వల్లగానీ ఇతర కారణాల వల్ల గానీ కార్డులు రెన్యువల్ చేయించుకోలేదు.

ఉన్న 7.5 కోట్ల మందికి కూడా ప్రభుత్వం ఏటా 100 రోజుల ఉపాధి కల్పించడం లేదు. ప్రభుత్వ అంచనా ప్రకారమే సుమారు 45 రోజుల మాత్రమే ఉపాధి లభిస్తోంది. కరోనా, లాక్‌డౌన్ నేపథ్యంలో స్వగ్రామాలకు తిరిగి వచ్చిన వలస కార్మికులు ఇప్పట్లో తిరిగి పనులకోసం పట్టణాలకు వెళ్లే పరిస్థితి కనిపించడం లేదు. దీనికి వారి పట్ల ప్రభుత్వం, యజమానులు, కాంట్రాక్టర్లు చూపించిన నిర్లక్ష్యం, నిరాదరణ ప్రధాన కారణం. ఈ పరిస్థితుల్లో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉపాధి హామీ పథకాన్ని పూర్తి స్థాయిలో అమలు చేయాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. లేకపోతే ఉపాధి లేక, నిరుద్యోగం పెరిగి నిరుపేదలు ఆకలి చావులకు గుయ్యే ప్రమాదం ఉంది.

దేశంలో నిరుద్యోగం రానురాను మహమ్మారిలా పెరిగిపోతున్నదని ప్రభుత్వ లెక్కలే చెబుతున్నాయి. 2018లో నిరుద్యోగం రేటు గత నాలుగు దశాబ్దాల్లో అత్యంగా ఎక్కువగా నమోదయింది. ఈ ఏడాది మార్చి మొదటి వారంలో దేశంలో 7 శాతంగా ఉన్న నిరుద్యోగం మే 3 నాటికి అంటే రెండు దఫాల లాక్‌డౌన్ ముగిసే నాటికి 27 శాతానికి పెరిగిందని భారత ఆర్థిక వ్యవస్థను పరిశీలించే సంస్థ (సిఎంఐఇ) తెలిపింది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో నిరుద్యోగులు ఉపాధి హామీ పథక జాబ్ కార్డులకు మరింత ఎక్కువగా దరఖాస్తులు చేసుకుంటున్నారు. 2014–15లో 6.22 కోట్ల మంది జాబ్‌కార్డుల కోసం దరఖాస్తు చేసుకోగా వారి సంఖ్య ఇప్పుడు 1.67 కోట్లు పెరిగి మొత్తం 7.89 కోట్లకు చేరింది. ఆర్థిక మందగమనం, కరోనా, లాక్‌డౌన్ పరిస్థితుల వల్ల ఇతర కూలీ పనులు మందగించడంతో ఈ జాబ్ కార్డులకు డిమాండ్ ఏర్పడిన విషయం అర్థమవుతోంది.

ఆరోగ్యం: నగరాలు, పట్టణాలు మాదిరిగా గ్రామీణ ప్రాంతాలు ఇప్పటి వరకు పెద్దగా వైరస్ బారిన పడలేదు. కానీ వలస కార్మికులు తిరిగి స్వగ్రామాలకు చేరుకుంటే ఆ ప్రాంతాల్లో కూడా కరోనా వ్యాపించవచ్చు. మన గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో వైద్య సదుపాయాలు తక్కువ. కాబట్టి గ్రామీణ ప్రాంతాలకు తిరిగి వచ్చే వలస కార్మికుల ఆరోగ్యంపై ప్రభుత్వాలు కేంద్రీకరించాలి. ఆదివాసీల నివాస ప్రాంతాల్లో ఆరోగ్య సదుపాయాలు చాలా దారుణంగా ఉంటాయి. కాబట్టి, ఆదివాసీ వలస కార్మికులు ఇంటికి తిరిగి వచ్చినప్పుడు పెద్ద సమస్యగా ఉంటుంది. గిరిజన సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖ ఆదివాసీ ప్రాంతాలకు సంబంధించి విడుదల చేసిన వార్షిక నివేదిక అక్కడి పరిస్థితులను కళ్లకు కడుతుంది. సబ్ సెంటర్లలో 20.7 శాతం, ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో 26 శాతం, కమ్యూనిటీ ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో 23 శాతం కొరత ఉన్నట్లు నివేదిక పేర్కొంది. వైద్యుల లోటు మరీ ఎక్కువగా (27 శాతం) వుంది.

ఏం చేయాలి?

కరోనా మహమ్మారి వల్ల కష్టాలకన్నా కేంద్ర ప్రభుత్వం అనాలోచితంగా, పేద కార్మికుల పట్ల నిర్లక్ష్యంగా విధించిన లాక్‌డౌన్ వల్ల వలస కార్మికులకు, అసంఘటిత రంగ కార్మికులకు, పేద ప్రజలకు అనేక ఈతి బాధలు ఎదురవుతున్నాయి. రెండు మాసాలు ఆకలిని, అభద్రతను తట్టుకోలేక దేశంలోని అనేక నగరాలు, పట్టణాలనుండి కోట్ల మంది వలస కార్మికలు స్వగ్రామాలకు వెళ్లారు, వెళుతున్నారు.

అసలే ఆర్థిక మందగమనం, దానికి తోడు కరోనా లాక్‌డౌన్, తరువాత కూడా ఆర్థిక పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందో తెలియని అయోమయం.... ఈ పరిస్థితుల్లో నరేంద్ర మోడీ ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యాన్నీ, కార్మిక వ్యతిరేక ధోరణినీ విడనాడి వలస కార్మికులను ఆదుకోడానికి ముందుకు రావాలి. తక్షణం, దీర్ఘకాలంలో ఈ క్రింది చర్యలు తీసుకోవాలి. కార్మిక వర్గం సంఘటితమై ఈ చర్యలు తీసుకునేట్టు కేంద్రంపై ఒత్తిడి తేవాలి.

1. తొలుతగా కేంద్ర ప్రభుత్వం రేషన్ కార్డులతో నిమిత్తం లేకుండా వలస కార్మికులతోపాటు ఆదాయపు పన్ను చెల్లించని ప్రతి కుటుంబానికీ నెలకు రూ. 7,500 చొప్పున మూడు మాసాల పాటు ఇవ్వాలి. అలాగే వలస కార్మికులతోపాటు ప్రతి వ్యక్తికీ నెలకు 10 కిలోలు చొప్పున బియ్యాన్ని ఆరు మాసాల పాటు ఇవ్వాలి. లబ్దిదారులకు ఆహారం వండుకునే సదుపాయాలు లేకపోతే వారికి ఆహర ధాన్యాలకు బదులు వండిన ఆహారం ఇవ్వడం అవసరం. దేశ వ్యాపితంగా ఉన్న మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని ఈ అవసరం కోసం వినియోగించుకోవచ్చు. ఈ కాలంలో బియ్యంతోపాటు పప్పులు, వంట నూనె ఇతర నిత్యావసరాలను కూడా ఉచితంగా అందించాలి.

2. ఈ పంపిణీకి కావలసిన వాస్తవ వనరులు కేంద్రం దగ్గర ఉన్నాయి. కానీ పంపిణీ మాత్రం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ఆధ్వర్యంలో జరుగుతుంది. అందువల్ల కేంద్ర ప్రభుత్వం తన వద్ద ఉన్న ఆహార ధాన్యాలను రాష్ట్రాలకు ఉచితంగా బదిలీ చేయాలి. అలాగే గ్రాంట్ల రూపంలో నగదు బదిలీ చేయాలి. రాష్ట్రాలు కూడా తమ వంతుగా స్థానిక సంస్థలకు తగినంత ఆర్థిక వనరులను సమకూర్చాలి. ప్రజలకు పంపిణీలో వాటి సహకారం ఎంతైనా అవసరం.

3. కరోనా మహమ్మారిని ఎదుర్కొనేందుకు అవసరమైన అన్ని చర్యలను తీసుకుంటూనే మరోవైపు తీవ్రమైన వ్యాధులకు గురయ్యే వలస కార్మికులు ఇతరులు అవసరమైన వైద్య సహాయం పొందేట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. మహమ్మారితో పోరాడుతూనే మరోవైపు పిల్లలకు మరణాలనుండి రక్షించే వ్యాక్సిన్‌లు

వేయడం, గర్భవతులకు తగిని వ్యాక్సిన్లు అందించడం తప్పక కొనసాగించాలి. దీంతోబాటు మందులు, రక్తం వంటి వాటికి కొరత రాకుండా యుద్ధ ప్రాతిపదికన చర్యలు తీసుకోవాలి. కరోనాను ఎదుర్కొనేందుకు వైద్య సదుపాయాలు పెంచేందుకు అంటే వెంటిలేటర్లు, మాస్కులు, రక్షణ దుస్తులు, టెస్టింగ్ పరికరాల సరఫరాలు పెంచేందుకు ప్రధాన మంత్రి పేరుతో ఏర్పాటు చేసిన ప్రయివేటు నిధికి వసూలు చేసిన వేలాది కోట్ల రూపాయల నుండి రాష్ట్రాలకు సహాయం చేయాలి.

4. కేంద్రం నిధులు ఇచ్చినప్పటికీ, కరోనా మహమ్మారిని నేరుగా ఎదుర్కోవలసిన రాష్ట్రాలు కేవలం తమ వైద్య సదుపాయాల మీద మాత్రమే ఆధారపడితే ఎంత మాత్రమూ సరిపోవు. అందువల్ల స్పెయిన్ ప్రభుత్వం చేసినట్లు మహమ్మారి ఉన్నంత కాలం ప్రయివేటు వైద్య సదుపాయాలను అవి తమ స్వాధీనం లోకి తెచ్చుకోవాలి. ఈ సదుపాయాల్లో ప్రజలకు ఉచిత పరీక్షలు, చికిత్స అందించాలి. డాక్టర్లు, సిబ్బంది సర్వీసులను కూడా ప్రభుత్వం చౌక రేట్లకు అందించాలి.

5. ఈ సంక్షోభ సమయంలో ఉద్యోగాలు పోకుండా, వేతనాల కోత లేకుండా గ్యారంటీ కల్పించడం కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం తక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలి. అత్యంత బలహీన సెక్షన్లయిన మహిళలు, ముఖ్యంగా ఆదివాసీలు, కాంట్రాక్టు, దళిత రోజువారీ పనివారిని రక్షించడం కోసం ప్రత్యేక దృష్టి కేంద్రీకరించాలి. ప్రపంచంలోని అనేక దేశాల ఇటువంటి గ్యారంటీలు కల్పించాయి, కొన్ని దేశాలైతే వేతన బిల్లులో 80 శాతం గ్యారంటీ కల్పించాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం దీన్ని తక్షణం ప్రకటించాలి.

6. మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని (ఎన్‌రెగా) విస్తరించి వలస కార్మికులతో సహా గ్రామీణ కూలీలందరికీ ఉపాధి కల్పించాలి. పట్టణాలనుండి తిరిగి వస్తున్న వలస కార్మికులకు ఉపాధి కల్పించడం కోసంగాను గతంలో ఈ పథకం కింద రిజిస్టరు చేసుకున్న వారికే కాకుండా పని అడిగిన ప్రతి ఒక్కరికీ పని కల్పించాలి. 100 రోజుల పని గ్యారంటీని కుటుంబానికి పరిమితం చేయకుండా పనిచేయగల ప్రతి వయోజనునికీ విస్తరించాలి. అలాగే వారికి ఉపాధి చూపలేకపోతే చట్టంలో పేర్కొన్నట్లు నిరుద్యోగ భృతి ఇవ్వాలి. ఉపాధి హామీ పథకాన్ని పట్టణాలకు విస్తరించాలి. పట్టణ ఉపాధి హామీ పథకం వర్తించే చిన్న పరిశ్రమల్లో ముఖ్యంగా అత్యవసర వస్తువులు, సేవలు అందించేవారికి దీన్ని విస్తరింపజేయాలి. దానికి తోడు లాక్‌డౌన్ వల్ల కుప్పకూలిన సూక్ష్మ, చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు తరిగి తెరుచుకోడానికి కావలసిన రుణాలతో సహా అన్ని రకాల సహాయం అందించాలి. దీని వల్ల వలస కార్మికులకు తిరిగి ఉపాధి లభించే అవకాశాలు పెరుగుతాయి.

7. తమ స్వగ్రామాలకు తిరిగి వచ్చిన వలస కార్మికులను తిరిగి తమ పని

ప్రదేశాలకు వెళ్లేట్లు ప్రోత్సహించాలి. దీనికి సమయం పడుతుంది. అంత సులువూ కాదు. ఎందుకంటే మహమ్మారి భయం ఒకవైపు, మళ్లీ లాక్‌డౌన్ విధిస్తారన్న భయం మరోవైపూ వారిని చాలా కాలం వెంటాడుతుంది. వలస కార్మికుల భయాలను పోగొట్టాలి. మన ప్రభుత్వం తలతిక్క నిర్ణయాలు తీసుకుని వాటిని పోలీసు లాఠీలతో అమలు జరడం వల్ల వలస కార్మికులు వెతలు అనుభవించారు. ఇటువంటి ఘటనలే కాదు వలస కార్మికుల పట్ల మానవత్వంతో వ్యవహరించిన సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయన్న విషయాన్ని వారికి తెలియజేయాలి. విదేశాలనుండి తిరిగి రావాలనుకుంటున్న వలస కార్మికులు తిరిగి వచ్చేందుకు ఏర్పాట్లు చేయాలి.

8. వలస కార్మికులతో సహా కోట్లాది మంది పేదలకు ఉపాధి కల్పిస్తున్న వ్యవసాయ రంగంపై నిర్లక్ష్యం విడనాడి తక్షణం ఆ రంగాన్ని సంక్షోభం నుండి కాపాడే చర్యలు తీసుకోవాలి.